RESTAURACIÓ FLUVIAL I RECUPERACIÓ D'HÀBITATS A L'ENTORN DE L'AIGUABARREIG DEL RIU BESÒS AMB LA RIERA DE CALDES

DE LA HISTÒRIA AMBIENTAL RECENT A LA RECUPERACIÓ DE LA VIDA AQUÀTICA

La forta pressió antròpica que històricament ha patit la conca del Besòs, principalment durant les dècades de 1960 i 1970 arran del creixement urbanístic i industrial, va tenir com a conseqüència la pèrdua d'espai de les zones ripàries per l'ocupació de les planes inundables i els abocaments a la llera, tant urbans com industrials, amb una davallada de la qualitat de les aigües –superficials i subterrànies– i de l'entorn fluvial en general.

Amb la implementació a partir de la dècada dels anys 1990 dels sistemes de sanejament (col·lectors i depuradores), juntament amb les normatives, la gestió i les iniciatives de societat i administracions, l'estat de qualitat dels sistemes fluvials ha millorat i ha permès el retorn de la vida aquàtica: macroinvertebrats, peixos, amfibis, rèptils aquàtics, aus i mamífers tan emblemàtics com la llúdriga. Alhora, totes aquestes espècies veuen condicionat el seu restabliment a la disponibilitat d'hàbitat fluvial de qualitat.

Durant l'octubre de 2022 s'ha dut a terme una actuació per recuperar i diversificar l'hàbitat fluvial a la riba dreta del riu Besòs a l'entorn de l'aiguabarreig amb la riera de Caldes. L'objectiu és incentivar la connectivitat de la incipient població de llúdriga (*Lutra lutra*) de la conca del Besòs, considerada una espècie paraigües, de manera que les mesures orientades a la seva conservació beneficien al conjunt de l'espai fluvial, incloent moltes espècies, algunes de les quals protegides i amenaçades.

Anguila *(Anguilla anguilla)*
Autor: Marc Ordeix (CERM)

Tortuga de rierol *(Mauremys leprosa)*
Autor: Pere Tuset

Bagra *(Squalius cephalus)*
Autor: Marc Ordeix (CERM)

Llúdriga *(Lutra lutra)*
Font: Zoo de Barcelona

Barb de muntanya *(Barbus meridionalis)*
Autora: Núria Sellarès (CERM)

Blauet *(Alcedo atthis)*
Autor: Jaume Marlès

Ànec collverd *(Anas platyrhynchos)*
Autor: Jaume Marlès

OBJECTIUS DE L'ACTUACIÓ

- Millorar l'estructura en aquest tram de riu per tal d'assolir efectes positius sobre la biodiversitat.
- Recuperar hàbitats i processos ecològics i hidromorfològics que afavoreixin les comunitats biològiques vinculades als sistemes aquàtics.
- Contribuir en la millora de la connectivitat dins la conca i especialment a l'entorn de l'aiguabarreig de la riera de Caldes amb el Besòs, beneficiant diverses espècies vinculades a l'entorn fluvial.

ACCIONS DESENVOLUPADES

1- RECUPERACIÓ D'UN ANTIC BRAÇ SECUNDARI

Potencia el pas de l'aigua durant tot l'any per tal d'incrementar la qualitat i disponibilitat d'hàbitats aquàtics.

2- CREACIÓ D'UNA BASSA

Dota de nous refugis i zones de reproducció a diferents grups de fauna. Ofereix unes condicions ambientals que afavoreixen la reproducció d'espècies aquàtiques i el desenvolupament d'hàbitats propis d'ambients de transició entre els medis aquàtic i terrestre, actualment molt escassos a la zona.

3- GENERACIÓ DE REFUGIS PER A FAUNA AQUÀTICA I SEMIAQUÀTICA

La introducció i estabilització d'agrupacions de restes llenyoses en punts estratègics permet generar refugis i zones d'alimentació per a la fauna terrestre i semiaquàtica.

4- PLANTACIÓ D'ESPÈCIES DE FLORA AUTÒCTONA

La plantació d'espècies autòctones helòfites –com el lliri groc (*Iris pseudacorus*), el jonc boval (*Scirpus holoschoenus*) i d'altres espècies de joncs (*Juncus acutus i Juncus inflexus*)– acompanyades d'espècies de port arbustiu –com el saulic (*Salix purpurea*), el gatell (*Salix atrocinerea*), el tamariu (*Tamarix gallica*), l'aloc (*Vitex agnus-castus*), el sanguinyol (*Cornus sanguinea*) o el saüquer (*Sambucus nigra*)– permet diversificar el medi donant entrada a diferents espècies pròpies de la zona.

5- RETIRADA D'ESPÈCIES EXÒTIQUES INVASORES, PRINCIPALMENT CANYA

A les zones d'actuació també s'ha dut a terme la retirada de canya americana, una espècie exòtica invasora.

Actuació impulsada i executada per:

FUNDACIÓ RIVUS · Besòs Tordera · DRENATGES URBANS DEL BESÒS, S.L. · naturalea

Amb la col·laboració de:

H2O CONNECTA · GOBIERNO DE ESPAÑA MINISTERIO DE CIENCIA E INNOVACIÓN · FECYT INNOVACIÓN

Pots conèixer més sobre la Fundació RIVUS al web fundaciorivus.cat

Recuperació de l'antic braç secundari amb flux permanent.

Bassa-refugi per a fauna, al voltant de la qual s'ha dut a terme la plantació d'espècies de flora autòctona.

Creació d'un entramat i refugis de fauna aquàtica, semiaquàtica i terrestre.

COM CONTRIBUIR A LA RECUPERACIÓ I CONSERVACIÓ DE L'ESPAI

Porteu el gos lligat. Cal que tingueu una cura especial amb la conducta dels vostres gossos o altres animals de companyia, evitant que puguin causar danys o molèsties a espècies autòctones i protegides.

HEY, WHATS UP!

No allibereu mai animals al medi ja que poden esdevenir agressius, així com perjudicials per als ecosistemes naturals.

NO EM VINGUIS AMB ANDRÒMINES

No llenceu deixalles ni aboqueu residus a l'entorn fluvial.

Al medi natural, actueu de manera respectuosa i discreta.

ELS RIUS A LES TEVES MANS